

Kabinetszekrény - mitológiai jelenetek ábrázolásával

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	11236
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Eger (Cheb)
Anyag:	fenyőfa alap (vakfa); puszpángfa
Technika:	faragott; fényezett; relief-intarzia
Méretek:	magasság: 157 cm szélesség: 80 cm mélység: 29 cm

A hasáb formájú, kétoldalt homorúan hajlott koronázó résszel záródó kabinetszekrény csavart oszlopokon álló konzolasztala 19. századi kiegészítés.

Az ajtó és a fiókok homloklapját, valamint a szekrény két oldalát puszpángfából faragott domborművek díszítik. A reliefeket sajátos módon nem egy tömbből faragták, hanem az intarziához hasonló berakásos technikával készítették egyes részleteik más fajtájú, eltérő színű és rajzú fából valók. Ez a sajátos, festői hatású, a faragás és az intarzia határán mozgó, reliefintarzia néven ismert díszítőeljárás az észak-csehországi Cheb (Eger) városában fejlődött ki a 17. században.

A szekrény homlokoldala függőlegesen három tengelyre osztott: jobbra, balra négy-négy fiók középen egy-egy fiók között ajtóval zárt fülke helyezkedik el.

A reliefintarziás betétlapok Ovidius *Metamorphoses* című művéből vett mitológiai jeleneteket és istenségeket ábrázolnak, Crispyn van de Passe (1564-Utrecht) *Metamorphoseon Ovidianarum* (Köln 1602) című rézmetszet-sorozata, valamint Marten de Vos (1532-1603) és Hendrik Goltzius (1558-1617) kompozíciói nyomán. Az ábrázolt jelenetek témái, balról jobbra haladva:

1. Perseus szállást kér Atlástól (IV. 627-662.)
2. Narcissus tükörképében gyönyörködik (III. 407-443.)
3. Orpheus a fáknak és az állatoknak énekel (X. 143-147.)
4. Phoebé félkörös felhőszalagba komponált mellképe
5. Három vízínimfa
6. (a fülkeajtón) Thisbe megtalálja Pyramus tetemét és bánatában kard­ jába dől (IV. 128-166.)
7. Venus és Cupido félkörös felhőszalagba komponált mellképe
8. Perseus megszabadítja Andromedát (IV. 669-734.)
9. Procris bűvös nyilát és Diánától kapott kutyáját Cephalusnak ajándékozta (VII. 753-756.)
10. Aeneas vállára emelve menti ki az égő Trójából atyját, Anchisest (XIII. 623-631.)
11. Minerva félkörös felhőszalagba komponált mellképe
12. (az oromzaton) Vadászjelenet
13. (a szekrény baloldalán) Justitia allegorikus alakja

14. (a szekrény jobboldalán) Pax allegorikus alakja

A fülkeajtón belül: virágcsokor, a fülke hátfalán: asztal mellett ülő, író férfi a bal oldalon egy, a jobb oldalon két férfialak.

Feltehetően a kabinetszekrényével azonos műhelyben készült az Iparművészeti Múzeum gyűjteményének két, szintén mitológiai jeleneteket ábrázoló reliefintarziás lapokkal díszített doboza is (Itsz. 57.187. 69.1470).

Irodalom

- Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Bútorművészet a gótikától a biedermeierig*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - 47, (Nr. 3.)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fa, bútor 7.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/2.
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 43., 39. kép
- Batári Ferenc: Mitológiai jelenetek égeri reliefintarziákon. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei*, 12. (1970). 1970. - 49-58.
- Batári Ferenc: *Európai bútorok a XV-XVII. században*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1966. - Nr. 55.

